

ПЕРСПЕКТИВИ ОПТИМІЗАЦІЇ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

Я. Б. Дропа, Х. П. Данилків

Львівський національний університет імені Івана Франка

У статті проведено оцінку оптимізації фінансово-кредитного забезпечення інноваційних процесів в Україні. Висвітлено питання стимулювання інноваційного розвитку в Україні за допомогою фінансових та кредитних важелів. Запропоновано основні шляхи та позиції стосовно вдосконалення інструментів та програм фінансово-кредитної підтримки інноваційного процесу держави в Україні.

Ключові слова: фінансово-кредитні важелі, інноваційні процеси, фінансова допомога, державна підтримка.

Основною умовою досягнення довготривалих і позитивних темпів економічного зростання, як реального сектора економіки, так і окремих її підприємств, є активна інноваційна діяльність. Інноваційна політика – це актуальна тема сьогодні, адже від інвестування у виробництво залежить розвиток економіки нашої країни, а значить і від вибору найбільш ефективної інвестиційної політики безліч українських підприємств.

Однак, незаперечним є той факт, що будь-яка інновація потребує залучення потрібних і в достатніх обсягах фінансових ресурсів. Проблема полягає в пошуку джерел відповідних ресурсів, і зокрема збільшенні обсягів фінансування інноваційної діяльності підприємств.

На необхідності забезпечення інноваційних процесів та формування або удосконалення чіткої державної політики у даній сфері присвячена величезна кількість робіт вітчизняних вчених, таких як: Ж. А. Говорухи, І. Г. Лук'яненко, Н. А. Мостовенка, С. М. Ілляшенка, В. В. Стадника, К. В. Павлюка, А. С. Ільчука, які одногослоно стверджують, що активізація інноваційної політики стимулює якісні перетворення у виробництві, які у свою чергу є поштовхом у досягненні більш досконаліших змін.

Разом з тим, незважаючи на глибину та різноманітність порушених питань, проблема інноваційного процесу є багатовекторною та недостатньо дослідженою, а її аспекти залишаються дискусійними і потребують подальшого розвитку. Зокрема, відсутня значна увага, вирішенню проблеми оптимізації фінансово-кредитного забезпечення інноваційних процесів як на рівні економіки, так і на окремих її підприємницьких структур.

Мета статті полягає в дослідженні стану інноваційного процесу в Україні та визначення державної підтримки інноваційної діяльності підприємств для підвищення їх активізації в сучасних умовах функціонування.

Переважає більшість суб'єктів господарювання у промисловості створюють інноваційну продукцію, послуги, забезпечують фінансування інноваційних процесів за рахунок власних коштів. Тому доцільним є визначення факторів, які мають прямий вплив на обсяг фінансування інноваційної діяльності у промисловості України за такими показниками:

фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування в промисловості;

обсяг реалізованої промислової продукції.

Для дослідження тенденцій розвитку обсягу фінансування інноваційної діяльності в промисловості протягом 2000-2009 рр. нами було застосовано багатофакторний кореляційно-регресійний аналіз абсолютних значень показників (табл. 1).

Параметр регресії a_1 дорівнює 0,04144 – отже, у разі збільшення (зменшення) фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування у промисловості на 1 млн.грн. обсяг фінансування інноваційної діяльності у промисловості України збільшується (зменшується) на 0,04144 млн. грн. Параметр регресії a_2 становить 0,01086 при збільшенні (зменшенні) обсягу реалізованої промислової продукції на 1 млн.грн. обсяг фінансування інноваційної діяльності у промисловості України збільшується (зменшується) на 0,01086 млн. грн.

Таблиця 1

Показники обсягу фінансування інноваційної діяльності, фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування та обсягу реалізованої продукції промисловості в Україні за 2000-2009 рр.

Роки	Обсяг фінансування інноваційної діяльності у промисловості, млн. грн., Y_x	Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування у промисловості, млн.грн. X_1	Обсяг реалізованої продукції промисловості, млн. грн., X_2
2000	1757,1	8834,6	182718
2001	1971,4	8537,2	210843
2002	3013,8	2866,5	229634
2003	3059,8	7137	289117
2004	4534,6	18936,9	400757
2005	5751,6	28264,3	468563
2006	6160	34699,6	551729
2007	10850,9	43700,9	717077
2008	11994,2	21743,5	916618
2009	7949,9	- 4659,8	806346

Джерело: Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Оцінка значущості між фактичним значенням обсягу фінансування інноваційної діяльності у промисловості України, фінансовим результатом від звичайної діяльності до оподаткування у промисловості та обсягом реалізованої промислової продукції здійснювалась за допомогою системи коефіцієнтів: коефіцієнта детермінації, F-критерію Фішера, критерію Стьюдента та коефіцієнтів кореляції [5, с.171-204]. Результати виконаного кореляційно-регресійного аналізу наведено у табл. 2.

З виконаних розрахунків випливає, що залежність обсягу фінансування інноваційної діяльності у промисловості від фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування у промисловості та обсягу реалізованої промислової продукції є адекватною (R^2 близький до 1) і досить сильною. Про це свідчить сукупний коефіцієнт множинної детермінації, який показує практично повну залежність обсягу фінансування інноваційної діяльності у промисловості від дії цих факторів, тобто 94 % обсягу фінансування інноваційної діяльності у промисловості України за 2000-2009 рр. залежить від впливу цих факторів.

Таблиця 2

Результати багатофакторного кореляційно-регресійного аналізу

Показник	Значення показника
Параметри рівняння регресії (у дужках – критерій Стьюдента)	$a_0 = -593,323 (3148,7 > 2,3646)$ $a_1 = 0,04144 (2,0212 < 2,3646)$ $a_2 = 0,01086 (12,7936 > 2,3646)$
Форма рівняння регресії Коефіцієнт детермінації R^2 , %	$Y_x = -593,323 + 0,04144 x_1 + 0,01086 x_2$ 94
Критерій Фішера $F_{ст} > F_{кр}$ Коефіцієнти кореляції між результуючою та факторними ознаками, %	$133,5092 > 4,74$ $r_{yx1} = 51,34$ $r_{yx2} = 94,64$

Перевірка істотності зв'язку за критерієм Фішера показала, що зв'язок між досліджуваними змінними справді існує, крім цього він є істотним і не випадковим. Значний розрив між табличним ($F_{кр} = 4,74$) і розрахунковим ($F(2,7)=133,5092$) значеннями критерію Фішера (число ступенів свободи $k_1=2$, $k_2=7$, рівень значущості $\alpha=0,05$) вказує на пряму залежність між значенням результативної і факторних ознак, а також те, що дана модель значуща на 95 % і її можна використовувати для прогнозування.

Критичне значення критерію Стьюдента з рівнем значущості $\alpha=0,05$ становить $t(7) = 2,3646$. Оскільки значення критерію Стьюдента, що спостерігаються, для коефіцієнта $t_{спост}(a_1) = 2,0212 < 2,3646$, то цей коефіцієнт незначущий. Для коефіцієнта $t_{спост}(a_2) = 12,7936 > 2,3646$ це означає, що він є значущий.

Рівень щільності взаємозв'язку між результативною та кожною з факторних ознак встановлювався за розрахованими коефіцієнтами кореляції. Так, коефіцієнт кореляції між обсягом фінансування інноваційної діяльності і фінансовим результатом від звичайної діяльності до оподаткування у промисловості r_{yx1} становить 51,34 %, між обсягом фінансування інноваційної діяльності і обсягом реалізованої продукції у промисловості $r_{yx2} = 94,64$ %. Як бачимо, зв'язок між досліджуваними показниками є досить щільним.

Аналіз часткових коефіцієнтів еластичності показує, що за абсолютним приростом найбільший вплив на обсяг фінансування інноваційної діяльності має обсяг реалізованої продукції промисловості, зі збільшенням якого на 1 % обсяг фінансування інноваційної діяльності підвищується на 0,876 %, в той час як збільшення фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування на 1 % спричиняє зростання обсягу фінансування на 0,1235 %.

Таким чином, можемо зробити висновок, що взаємозв'язок між обсягом фінансування інноваційної діяльності у промисловості, фінансовим результатом від звичайної діяльності до оподаткування у промисловості та обсягом

реалізованої промислової продукції описується за допомогою лінійної залежності, що дає змогу використовувати модель для прогнозування значення обсягу фінансування інноваційної діяльності у промисловості України. Між наведеними ознаками насправді спостерігається тісний, істотний і невипадковий взаємозв'язок.

Враховуючи той факт, що у 2009 р. спостерігався значний спад обсягу досліджуваних показників порівняно з 2008 р., нами було здійснено ряд аналогічних обчислень без урахування цього періоду, в результаті чого виявили, що коливання значень одиниці фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування у промисловості спричиняють більші коливання обсягу фінансування інноваційної діяльності у промисловості, ніж зміна значення одиниці обсягу реалізованої промислової продукції, що пояснюється тим, що фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування у промисловості може стати джерелом фінансування інноваційних процесів, цим самим збільшуючи обсяги власних фінансових ресурсів суб'єктів господарювання.

За результатами здійсненого дослідження можемо зробити висновок, що забезпечити ефективний розвиток виробництва та удосконалення технологічних процесів на інноваційних засадах сьогодні здатні підприємства, які спроможні реінвестувати як власні кошти, так і залучати капітал вітчизняних та іноземних інвесторів в взаємовигідних умовах. Для України на теперішній час особливо важливим є створення системи фінансово-кредитного стимулювання інноваційної діяльності [3, с.198; 13, с.342].

Попередній огляд статистичних даних дає підстави стверджувати, що основним джерелом фінансового забезпечення інновацій були й залишаються власні кошти підприємств. І якщо фінансово-економічна криза значно зменшила обсяг цих коштів, то фінансування за схемами позик та залучень (особливо іноземних інвестицій) фіксується або незначне, або зовсім відсутнє. Крім того, розширення джерел власних коштів підприємств гальмується також недосконалою та постійно змінюваною податковою політикою, інфляційними очікуваннями, курсовими коливаннями на валютному ринку тощо. Проте, у липні 2010 року в Краматорську було створено підприємство «Фурлендер Віндтехнолоджі», одним з акціонером якого стала німецька компанія «*Fuhrlander AG*». Першочерговим завданням підприємства стала реалізація спільного українсько-німецького інвестиційного проекту з виробництва, монтажу, сервісного обслуговування ВЕУ потужністю 2,5 МВт. У вересні 2011р. будуть зібрані перші установки, проект передбачає експлуатацію 12 вітроагрегатів [11, с.24].

Залучення коштів шляхом емісії акцій складне у виконанні та доступне нині лише великим корпораціям (акціонерним товариствам). З одного боку воно обмежене недостатнім розвитком вторинного фондового ринку в Україні та небажанням акціонерів зменшувати контроль над підприємством. З іншого боку, самі фонди прямих інвестицій готові вкладати переважно у зрілий та стабільний бізнес з високим потенціалом зростання, коли власники готові поступитися фінансовим контролем та корпоративним управлінням на користь інвесторів.

Важливу роль у формуванні інноваційно орієнтованої економіки відіграє держава завдяки впливу через прямі бюджетні інвестиції на інноваційний розвиток економіки. Суб'єктам інноваційної діяльності для виконання ними інноваційних проектів може бути надана державна фінансова підтримка шляхом: повного або часткового (до 50%) безвідсоткового кредитування (на умовах інфляційної індексації) пріоритетних інноваційних проектів за рахунок коштів Державного

бюджету України, коштів АР Крим та коштів місцевих бюджетів; повної чи часткової компенсації за рахунок коштів держави відсотків, сплачуваних суб'єктами інноваційної діяльності комерційним банкам та іншим фінансово-кредитним установам за кредитування інноваційних проектів; надання державних гарантій комерційним банкам, що здійснюють кредитування пріоритетних інноваційних проектів; майнового страхування реалізації інноваційних проектів та пряма фінансова підтримка інноваційної діяльності за рахунок Державного бюджету України.

Прикладом забезпечення реалізації державної інноваційної політики в Україні є Державна інноваційна фінансово-кредитна установа (ДФКУ), утворена на базі ліквідованого Державного інноваційного фонду. ДФКУ як потужна фінансова компанія має розгалужену мережу регіональних відділень у 16 областях України та АР Крим.

Як важливий інструмент фінансово-кредитного механізму інноваційного розвитку розглядається державне інвестування стратегічних підприємств. Державне інвестування може стати різновидом фінансування реконструкції стратегічних підприємств під заставу державних пакетів акцій. Йдеться про те, що держава може залучати інвестиції без продажу своїх пакетів акцій. У такому разі іноземний інвестор не лише отримає свою частку (пакет акцій) майна, а й водночас стане співвласником уже оновленого підприємства, що працюватиме ефективно і прибутково, випускатиме конкурентоспроможну продукцію. Свої вигоди (дивіденди) отримає і держава, оскільки шляхом інвестування вона стане співвласником рентабельного підприємства.

Однак можливості державних інвестицій дуже обмежені, до того ж ефективність їх надто низька. Тому активізація інноваційної діяльності неможлива без залучення приватних інвестицій, як вітчизняних, так і іноземних.

Важливу роль у фінансовому забезпеченні інноваційної діяльності відіграють кредити. Позитивними особливостями цього джерела фінансування інновацій є значний обсяг можливого залучення коштів та серйозніший зовнішній контроль за ефективністю їх використання. В Україні кредитування інноваційних проектів гальмується високою вартістю позики, відсутністю гарантій повернення довготермінових кредитів, малопотужністю фінансового ресурсного потенціалу комерційних банків для надання кредитів.

Тому доцільно вжити заходів, що стосуються державного стимулювання розвитку банківської системи України. Найдієвішими з них у найближчій перспективі повинні стати:

державне страхування кредитів на інноваційні проекти;

державні гарантії щодо стратегічного кредитування шляхом рефінансування комерційних банків з урахуванням наявності у позичальників високотехнологічних та стратегічних інноваційних проектів;

державні дотації, пільгові процентні ставки за кредитами на інноваційні проекти;

податкові пільги на кошти, інвестовані в інноваційні проекти;

звільнення від оподаткування банківського прибутку, отриманого від операцій довгострокового кредитування.

Підкреслимо, що пріоритетами кредитної політики банків на сьогодні є: короткострокове валютне кредитування (за умови адміністративного регулювання стабільності валюти з боку НБУ); фінансування державних запозичень на ринку

ОВДП; кредитування позичальників з виключно позитивною кредитною історією, без прострочених кредитів та зі стабільним фінансовим станом; наданні переваги у кредитуванні великим корпоративним клієнтам; застосування високих «посткризових» ставок (26-30% річних); збільшення тривалості процедури прийняття рішень щодо кредитування [6, с.7].

Негативний відбиток на розвиток інноваційної діяльності в Україні спричиняє відсутність інвестиційних банків довгострокового кредитування. Відповідно до офіційних даних НБУ на 1 січня 2010 р. налічувалося 182 банки, які мають ліцензію на право здійснювати діяльність [1, с.174], але не зареєстровано жодного інвестиційного банку в чистому вигляді. Надто повільно відбувається створення й розвиток державного Українського банку реконструкції і розвитку, завданнями якого є першочергове інвестиційне забезпечення пріоритетних державних цільових програм за рахунок коштів Державного агентства України з інвестицій та інновацій; визначення на конкурсній основі підприємств — національних інноваційних лідерів, на яких покладатиметься функція основних суб'єктів реалізації державних інвестиційних програм [8, с.18]. Одним із пріоритетних напрямів діяльності цього банку має стати реалізація «бюджету розвитку», надання цільових кредитів під інвестиційні проекти інноваційного спрямування на пільгових умовах та з майновими гарантіями їхнього цільового використання.

Слід зазначити, що в сучасних умовах скорочується державне фінансування та банківське кредитування підприємств на потреби їх технічного переоснащення, модернізацію технологій, впровадження продуктивних інновацій. Банки скорочують обсяги кредитування підприємств, перш за все довгострокового, через наслідки світової фінансової кризи, нестабільність економічної ситуації та великі фінансові ризики. Підприємства також не мають достатньо власних коштів для інноваційного розвитку. Отже, потрібно підвищити інвестиційну привабливість вітчизняної економіки, зацікавити іноземних інвесторів у здійсненні фінансування, сприяти стабільності національної валюти, забезпечити певні пільги для інвесторів [4, с.227-233].

Перспективним є застосування нетрадиційних способів фінансування інноваційних проектів, таких як лізинг, форфейтинг, франчайзинг, факторинг.

Лізинг можна трактувати як комплекс інвестиційно-майнових відносин, спрямованих на активізацію освоєння підприємствами нових технологій та інновацій. Лізинг стимулює впровадження досягнень НТП, особливо у провідних галузях економіки, таких як електроніка, автомобілебудування, авіабудування, комплексна автоматизація виробництва. Завдяки лізингу відбувається технічне переоснащення і в традиційних галузях, підвищується гнучкість та ефективність економіки. Поширення лізингових відносин зменшує напругу, пов'язану з виключно банківським фінансуванням, стимулює торгівлю найновішими капітальними благами й технологіями.

Асоціація «Українське об'єднання лізингодавців» та Держфінпослуг підвели підсумки діяльності ринку лізингу за 2010 р., які свідчать, що галузь виявляє всі ознаки одужання після фінансової кризи – впродовж року відбувся стрімкий ріст обсягів нового бізнесу, а загальний портфель чинних угод також продемонстрував стале зростання. Загальна вартість діючих угод станом на кінець 2010 р. (порівняно 27,2 млрд. грн. у 2009 році) збільшилась на 3,3 млрд. грн. (12,1%) і склала 30,5 млрд. грн.

На відміну від критичного зменшення обсягів нових угод в 2009 р., яке становило 75% і було одним з найгірших показників у Європі, в звітному періоді обсяг нових договорів збільшився більш ніж вдвічі. Загальна вартість укладених за рік угод становить 4,97 млрд. грн., що майже вдвічі перевищує показник 2009 року (2,47 млрд. грн.).

Найбільшим попитом серед предметів лізингу користується транспорт (51,94%), а також сільськогосподарська техніка (12,69%). Показовими є також кількість укладених угод та середня вартість діючих угод. Одночасно з відчутним збільшенням кількості договорів, з 16490 до 19573 (на 18,7%), середня вартість діючих угод на кінець 2010 р. зменшилася на 0,091 млн. грн. (5,5%) і становила приблизно 1,56 млн. грн. Це – результат активного розвитку лізингу легкових автомобілів, який продукує велику кількість нових угод з порівняно низькою вартістю [10].

Згідно з даними Асоціації, станом на 31 грудня 2010 р., лідерами серед українських лізингових компаній за обсягом портфеля лізингових угод були «ВТБ Лізинг Україна» – 5,23 млрд. грн., «УніКредит Лізинг» – 1,46 млрд. грн., «ІНГ Лізинг Україна» – 1,42 млрд. грн. та «Райффайзен Лізинг Аваль» – 1,33 млрд. грн. Про рівень інтеграції українського ринку лізингу до європейського ринку свідчить той факт, що до рейтингу 25 провідних лізингових компаній Європи потрапили 5 українських компаній [12].

Лізингові відносини регулюються як через механізм ринку, так і за допомогою відповідних державних методів та важелів. Аналіз розвитку ринку лізингових послуг в Україні свідчить, що цей процес може бути успішним лише за умови достатньо високого рівня економіко-правового регулювання інноваційно-інвестиційних відносин. Насамперед потрібно створити сприятливе поле для активізації лізингу. З цією метою доцільно в чинному законодавстві, що опосередковує відносини лізингу, здійснити такі поправки:

встановити чітке визначення сум, які зараховуються до валового доходу лізингодавця, та валових витрат лізингодержувача при сплаті лізингових платежів, що включають частину вартості майна, переданого у фінансовий лізинг;
запровадити механізм реєстрації майна, переданого у фінансовий лізинг, із метою запобігання незаконного продажу або іншого недоцільного використання [9, с.27].

Форфейтинг доцільно використовувати при здійсненні науково-технічних і технологічних проектів. У випадку фінансування форфейтингом здійснюється кредитування експортера банком чи іншою фінансово-кредитною установою шляхом придбання боргових зобов'язань інвестора, які банк потім продає на вторинному ринку, повертаючи таким чином втрачені гроші. За такої форми кредитування інвестор позбавляється кредитних ризиків.

Використання франчайзингу сприяє тиражуванню наукомісткої продукції із залученням великого капіталу. Капітал (фінансові ресурси, нематеріальні активи), який можна залучити за допомогою франчайзингу, може набагато перевищити розмір капіталу, котрий можна залучити традиційним способом [9, с.28]

Компанія «ГРІАРХ» провела дослідження стану ринку франчайзингу в Україні у 2008 та 2009 роках. Результати цього дослідження показали наступне:

Найприбутковішими є компанії, які розвивають іноземні франшизи. Адаже за критеріями розвитку та грошовими оборотами лідерами ринку франчайзингу є компанії, що представляють західні товари та послуги, такі як «Coca Cola»,

«Pepsi», «Carlsberg», «InBev», «Lukoil», «Empik», «ТНК-ВР», «Ліга Інвест», «Дельта Спорт». Однак до десятки найприбутковіших лідерів ввійшла також одна українська компанія-франчайзер — «Система швидкого харчування» (FFS). Цей факт вказує на те, що українські компанії в майбутньому можуть стати конкурентами іноземним франшизам.

Найбільша частка ринку належить франчайзинг-компаніям Майстер франчайзі, які на території України контролюють 30% грошового обороту. До таких компаній відносяться наступні: «Empic», «Дельта Спорт», «Ліга Інвест», «Helen Marlene» тощо.

Франчайзинг є високоприбутковим та рентабельним бізнесом в Україні. У 2008 оборот грошових коштів першої десятки франчайзерів (зазначеної вище) склав близько 1,5 млрд. дол. США., а у першому кварталі 2009 — 850 млн. дол. США., тобто половину обороту 2008 року. Грошовий оборот кризового 2009 перебільшив результати 2008 року.

Франчайзинг є економічно вигідним для держави. Адже цей бізнес створює нові робочі місця, що сприяє ефективному функціонуванню держави. Кількість персоналу, який працював у франчайзерів у 2009 році становив більше 200 тис. осіб.

Призупинення програм розвитку франчайзерами, що є наслідком економічної кризи кінця 2008 та всього 2009 року. Така тенденція насамперед позначилася на компаніях, де бізнес-концепція була недосконалою та мали місце проблеми ведення економічної активності до початку кризи. Також у більшості компаній, в яких була невідпрацьованою стратегія ведення бізнесу та процеси пошуку франчайзі, а також програми просування власних франшиз, знизилася прибутковість та рентабельність.

Таким чином, видно, що на ринку франчайзингу на фоні позитивних тенденцій є й прояви негативу, але це не суперечить висновку, що франчайзинг буде ще не один рік стрімко зростати в Україні, адже даний напрямок зосереджує в собі не лише вітчизняні бренди, але й відомі світові бренди, що беззаперечно є найкращим стимулом для споживачів продукції чи послуги [7, с.24-25].

Отже, для стимулювання інноваційної діяльності необхідні: законодавчі зміни у галузі інноваційної діяльності щодо пільг і стимулів (зниження податків до підприємств, які розвиваються; удосконалення амортизаційної політики); розширення джерел фінансування; тісна співпраця з іноземними підприємствами, обмін досвідом; розширення практики надання інноваційним підприємствам середньострокових кредитів із зниженням процентної ставки [2, с.114].

Реалізація запропонованих напрямків активізації інноваційної діяльності в Україні дасть змогу значно підвищити рівень інноваційної активності підприємств, стабілізувати прискорений процес оновлення виробництва, ефективно використовувати внутрішні і залученні зовнішні інвестиції на інноваційну діяльність.

Бюлетень Національного банку України: Щомісячне аналітично-статистичне видання. — 2010. — № 2 (203). — 187 с.

Говоруха Ж. А. Питання розвитку інноваційної діяльності підприємств України / Ж. А. Говоруха // Актуальні проблеми економіки. — 2007. — № 8 (74). — С.156.

- Ілляшенко С. М. Управління інноваційним розвитком: Навч. посібн. / С. М. Ілляшенко. – 2-ге вид., перероб і доп. – Суми: ВТД «Університетська книга». – К.: Видавничий дім «Княгиня Ольга», 2005. – 324 с.
- Ільчук А. С. Джерела фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств / А. С. Ільчук // Науковий Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту КНТЕУ. – Економічні науки: Книги – ХХІ, 2009. – Вип. ІV. – С. 227-233.
- Лук'яненко І. Г. Економетрика / І. Г. Лук'яненко, Л. І. Краснікова: підручник. – К.: Вид-во «Знання», 1998. – 494 с.
- Мостовенко Н. А. Джерела фінансування інноваційних проектів / Н. А. Мостовенко // Економічні науки. – Серія «Облік і фінанси». – Випуск 7 (25). – Ч. 5. – 2010. – С. 1-9.
- Ногачевський А. Франчайзинг в Україні: проблеми та перспективи / А. Ногачевський // Економіст. – 2010. – №3. – С. 22-25.
- Павлюк К. В. Формування фінансових інститутів розвитку як чинник запровадження державного приватного партнерства / К. В. Павлюк, С. М. Павлюк // Наукові праці КНТУ. Економічні науки. – 2010. – Вип. 17. – 23с.
- Пальчевич Г. Т. Джерела фінансового забезпечення інноваційної діяльності та механізми їх залучення / Г. Т. Пальчевич // Збірник наукових праць Кіровоградського національного технічного університету. Випуск 18. – 2010. – (частина І). – С. 24-29.
- Про підсумки діяльності лізингової галузі за 2010 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.leasing.org.ua>
- Путеводитель по зеленым компаниям Украины // Инвестгазета. – 2011. – № 15. – С. 24-30.
- Розвиток лізингу в Україні // Цінні папери України. – № 25 (619). – 2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.securities.org.ua>.
- Стадник В. В. Інноваційний менеджмент: Навч. посібн. / В. В. Стадник, М. А. Йохна. – К.: Акдемвидав, 2006. – 464 с.

PROSPECTS OF OPTIMIZATION OF THE FINANCIAL-CREDIT PROVIDING OF INNOVATIVE PROCESSES IN UKRAINE

J. B. Dropa, K. P. Danylkiv

Ivan Franko National University of Lviv

In the article the estimation of optimization of the providing financial-credit of innovative processes is conducted in Ukraine. The question of stimulation of innovative development is reflected in Ukraine by financial and credit leverages. Basic ways and positions are offered in relation to perfection of instruments and programs of financial-credit support of innovative process of the state in Ukraine.

Keywords: financial-credit levers, innovative processes, financial help, state support.

**ПЕРСПЕКТИВЫ ОПТИМИЗАЦИИ ФИНАНСОВО-КРЕДИТНОГО
ОБЕСПЕЧЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ В УКРАИНЕ****Я. Б. Дропа, Х. П. Данилків***Львовский национальный университет имени Ивана Франко*

В статье проведена оценка оптимизации финансово-кредитного обеспечения инновационных процессов в Украине. Освещены вопросы стимулирования инновационного развития в Украине с помощью финансовых и кредитных рычагов. Предложены основные пути и позиции относительно совершенствования инструментов и программ финансово-кредитной поддержки инновационного процесса государства в Украине.

Ключевые слова: финансово-кредитные рычаги, инновационные процессы, финансовая помощь, государственная поддержка.